

บันทึกการประชุม

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ครั้งที่ ๓๖๙

วันพุธ ที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๖๐

ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

กรรมการผู้มาประชุม คือ

๑. นายมีชัย ฤชุพันธุ์	ประธานกรรมการ
๒. นายสุพจน์ ไข่มุกด์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายอภิชาติ สุขัคคานนท์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายจรูญ สิมเสถียร	โฆษกกรรมการ
๕. นายอุดม รัฐอมฤต	โฆษกกรรมการ
๖. นางกิริษณา สุมาวงศ์	กรรมการ
๗. นางจรี วิจิตรวาทการ	กรรมการ
๘. นายเกียรติชัย ณ นคร	กรรมการ
๙. นายประพันธ์ นัยโกวิท	กรรมการ
๑๐. นายภัทร คำพิทักษ์	กรรมการ
๑๑. นายภูมรัตน์ ทักษาดิพงษ์	กรรมการ
๑๒. พลตรี วีระ โรจน์นาศ	กรรมการ
๑๓. นายศุภชัย ยาวะประภาษ	กรรมการ
๑๔. นายอมร วาณิชวิวัฒน์	กรรมการ
๑๕. นายอัชพร จารุจินดา	กรรมการ
๑๖. พลเอก อภิภูธร เจริญพานิช	กรรมการ
๑๗. นายปกรณ์ นิลประพันธ์	เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง
๑๘. นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง	เลขานุการกรรมการ คนที่สอง

กรรมการผู้ไม่มาประชุม คือ

๑. นายชาติชาย ณ เชียงใหม่	(ลาการประชุม)
๒. นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย	(ลาการประชุม)

ผู้เข้าร่วมประชุม คือ

ผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

นายวราร์ห์ เท่งพุ่ม

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๑. นายนาถะ ดวงวิชัย

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานประธานรัฐสภา

๒. นางสาววิลาวรรณ ราษฎร์

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง

สำนักกรรมการธิการ ๓

ผู้ชำนาญการประจำตัวกรรมการ

๑. นางสุภัทรา เชื้อรอด

๒. นายณัฐ มนอกุลอนันต์

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑. นายพัชโรดม ลิ้มปิยะเชียร

ผู้อำนวยการฝ่ายกฎหมายเทคโนโลยี

๒. นางสาวกมลกานต์ ศรสวรรณ

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๔๕ นาฬิกา

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

คณะกรรมการมีมติเลื่อนรับรองบันทึกการประชุม

(บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๓๐๑ วันพฤหัสบดี ที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๐ ถึงครั้งที่ ๓๖๘ วันอังคาร ที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๐ อยู่ระหว่างการตรวจทานของคณะอนุกรรมการพิจารณาตรวจบันทึกการประชุมและรายงานการประชุม)

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องพิจารณา

พิจารณาแนวทางการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ที่ประชุมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ซึ่งคณะอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ได้ปรับปรุงแก้ไขตามความเห็นของที่ประชุมเสนอต่อที่ประชุมเพื่อพิจารณา ต่อจากการประชุมครั้งที่แล้ว โดยเริ่มตั้งแต่ร่างมาตรา ๔๗ เป็นต้นไป สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

มาตรา ๔๗

“มาตรา ๔๗ บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น ย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยตามมาตรา ๕ (๑๑) ได้ โดยต้องยื่นต่อศาลภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพดังกล่าว เว้นแต่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ก็ให้ยื่นคำร้องได้ทราบที่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่

การกระทำที่บุคคลจะใช้สิทธิตามวรรคหนึ่ง ต้องมีใจเรื่องหนึ่งเรื่องใด ดังต่อไปนี้

- (๑) รัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้ว
- (๒) รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายได้บัญญัติขั้นตอนและวิธีการไว้เป็นการเฉพาะ และยังมีได้ดำเนินการตามขั้นตอนหรือวิธีการนั้นครบถ้วน
- (๓) เรื่องที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ
- (๔) การกระทำที่เป็นการใช้อำนาจพิจารณาพิพากษาคดีของศาลตามรัฐธรรมนูญ หมวด ๑๐ และ

หมวด ๑๑

- (๕) การกระทำที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นคดีที่อยู่ในอำนาจของศาลตามรัฐธรรมนูญ หมวด ๑๐
- (๖) การกระทำที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของคณะกรรมการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยข้าราชการฝ่ายตุลาการ รวมถึงการดำเนินการเกี่ยวกับวินัยทหาร
- (๗) การกระทำของคณะกรรมการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๒
- (๘) การกระทำของบุคคลตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความใน (๑) และ (๒) ตามวรรคสอง อาจมีเนื้อหาซ้ำซ้อนกัน

นายอัคร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ควรตัดความใน (๒) ออก เนื่องจากความใน (๑) มีเนื้อหาที่ครอบคลุมถึงความใน (๒) แล้ว

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า ความใน (๑) เป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการในการร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้ว ส่วนความใน (๒) เป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายได้บัญญัติขั้นตอนและวิธีการไว้เป็นการเฉพาะ แต่ยังมีได้ดำเนินการตามขั้นตอนหรือวิธีการครบถ้วน เช่น การร้องขอให้มีการวินิจฉัยว่ามีบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ซึ่งจะต้องเสนอเรื่องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินก่อนที่จะยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ประธานกรรมการกล่าวว่า มาตรา ๒๓๑ (๑) ของรัฐธรรมนูญ เป็นอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดินในการเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่ามีบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ แต่ไม่ได้กำหนดว่าประชาชนจะต้องเสนอเรื่องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินก่อนที่จะร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า ข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญด้วยวิธีพิจารณา และการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนดว่า การใช้สิทธิในการร้องขอให้มีการวินิจฉัยว่ามีบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ต้องเป็นกรณีที่ไม้อาจใช้สิทธิโดยวิธีการอื่นได้แล้ว หมายความว่า การร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามีบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ จะต้องดำเนินการตามวิธีการที่กำหนดไว้ให้ครบถ้วนก่อนที่จะยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากเป็นการดำเนินการตามวิธีการที่มีกฎหมายบัญญัติขั้นตอนและวิธีการไว้เป็นการเฉพาะก่อนที่จะเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญ จะเป็นกรณีตาม (๒) ทั้งนี้ เสนอตัดความในวรรคสองของร่างมาตรา ๔๗ ออกทั้งวรรค เพื่อนำมาบัญญัติเป็นร่างมาตรา ๔๗/๐ ดังนี้

“ร่างมาตรา ๔๗/๐ การใช้สิทธิยื่นคำร้องตามมาตรา ๔๗ ต้องมีใช้กรณีอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) รัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้ว

(๒) กฎหมายบัญญัติขั้นตอนและวิธีการไว้เป็นการเฉพาะ และยังมีได้ดำเนินการตามขั้นตอนหรือวิธีการนั้นครบถ้วน

(๓) เรื่องที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ

(๔) การกระทำที่เป็นการใช้อำนาจพิจารณาพิพากษาคดีของศาลตามรัฐธรรมนูญหมวด ๑๐ และหมวด ๑๑

(๕) การกระทำที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นคดีที่อยู่ในอำนาจของศาลตามรัฐธรรมนูญ หมวด ๑๐

(๖) การกระทำที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของคณะกรรมการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยข้าราชการฝ่ายตุลาการ รวมถึงการดำเนินการเกี่ยวกับวินัยทหาร

(๗) การกระทำของคณะกรรมการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๒

(๘) การกระทำของบุคคลตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙”

นายภัทรหะ คำพิทักษ์ กรรมการ สอบถามว่า ควรแก้ไขความใน (๓) เพื่อให้มีช่องทางให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ หรือไม่

ประธานกรรมการสอบถามว่า ความใน (๓) มีที่มาอย่างไร และความใน (๔) และ (๕) มีข้อแตกต่างกันอย่างไร

นางสาวกมลกานต์ ศรสุวรรณ อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ความใน (๓) เป็นไปตามความเห็นของที่ประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

นายอัษฎพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า รัฐธรรมนูญกำหนดให้มีการแบ่งแยกหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญไว้อย่างชัดเจนแล้ว จึงไม่ควรกำหนดให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญแต่ละองค์กรได้ เนื่องจากจะทำให้เกิดความซ้ำซ้อนเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระอื่น ส่วนความใน (๔) และ (๕) เป็นไปตามความเห็นและข้อเสนอแนะของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งยังมีข้อสงสัยเกี่ยวกับความใน (๕) ว่าหมายถึงการกระทำในลักษณะใด

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความใน (๕) หากเป็นการกระทำที่เกี่ยวกับการโต้แย้งสิทธิโดยทั่วไปที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจการพิจารณาของศาลอื่นแล้ว ก็ควรนำไปฟ้องร้องต่อศาลที่มีอำนาจพิจารณา ทั้งนี้ เสนอแก้ไขความใน (๔) และ (๕) ของร่างมาตรา ๔๗/๐ ที่เพิ่มขึ้นใหม่ เป็นดังนี้

“(๔) การกระทำที่เป็นการใช้อำนาจพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่นที่มีใช้ศาลรัฐธรรมนูญ

(๕) เรื่องที่อาจฟ้องร้องเป็นคดีในศาลอื่นที่มีใช้ศาลรัฐธรรมนูญ”

นายอัษฎพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า หากเป็นเรื่องเกี่ยวกับการดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลหรือกรณีที่รัฐบาลดำเนินการไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญแล้ว อาจกำหนดให้ประชาชนสามารถร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยเพื่อให้ยกเลิกนโยบายหรือการดำเนินการของรัฐบาลได้

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า โดยหลักการแล้ว คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ จะเป็นการวินิจฉัยว่าการกระทำตามที่ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณานั้นขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ ซึ่งจะไม่ก่อให้เกิดสิทธิใดๆ แก่ผู้ร้องขอ แตกต่างจากการฟ้องร้องต่อศาลยุติธรรมที่ผู้เสียหายสามารถเรียกร้องค่าเสียหายจากผู้กระทำละเมิดได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า ผู้ที่ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยว่ามีการกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิตามรัฐธรรมนูญ ควรมีสติในการเรียกร้องค่าเสียหายจากผู้กระทำการละเมิดสิทธิตามรัฐธรรมนูญได้

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ กล่าวว่า ควรคำนึงถึงกรณีที่มีการนำคดีไปฟ้องร้องต่อศาลยุติธรรมซึ่งจะทำให้ผู้เสียหายไม่สามารถยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ ส่วนความใน (๓) ควรกำหนดให้ประชาชนมีสิทธิในการยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญด้วย และอาจกำหนดให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจวินิจฉัยว่าการดำเนินการขององค์กรอิสระชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากเป็นการละเมิดสิทธิที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจพิจารณาของศาลอื่นแล้ว ผู้ที่ถูกละเมิดสิทธิต้องนำไปฟ้องร้องต่อศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษา ส่วนความใน (๓) อาจกำหนดให้มีข้อยกเว้นในบางกรณีได้ แต่ไม่ควรกำหนดให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยในกรณีที่องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญไม่ปฏิบัติหน้าที่ภายในเวลาอันสมควร เนื่องจากการไม่ปฏิบัติหน้าที่ภายในเวลาอันสมควร ถือเป็นกรณีที่ไม่ปฏิบัติหน้าที่ซึ่งสามารถนำไปฟ้องร้องต่อศาลยุติธรรมได้อยู่แล้ว โดยศาลรัฐธรรมนูญไม่ควรใช้อำนาจวินิจฉัยในลักษณะที่เป็นการบังคับให้องค์กรอิสระต้องดำเนินการอย่างไร

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. กล่าวว่า ความใน (๕) ที่แก้ไข อาจถูกนำไปตีความได้ว่าประชาชนสามารถฟ้องร้องต่อศาลอื่นหรือร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยได้ด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า อาจกำหนดบทนิยามคำว่า “ศาลอื่น” ว่าหมายถึงศาลใดบ้าง ทั้งนี้มอบหมายให้คณะอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ กำหนดบทนิยาม คำว่า “ศาลอื่น” ไว้ในร่างมาตรา ๓ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ กล่าวว่า ควรแก้ไขความในร่างมาตรา ๔๗/๐ ที่เพิ่มขึ้นใหม่ เพื่อให้ประชาชนสามารถใช้สิทธิตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๕ และมาตรา ๕๑ ของรัฐธรรมนูญ ได้อย่างแท้จริง

ประธานกรรมการกล่าวว่า ประชาชนที่ถูกละเมิดสิทธิควรมีสติในการร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาได้ แต่ประชาชนที่ถูกละเมิดสิทธิตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์หรือประมวลกฎหมายอาญา ควรฟ้องร้องต่อศาลยุติธรรมจะเหมาะสมกว่าการร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย อีกทั้งความในร่างมาตรานี้ไม่ใช่เรื่องเกี่ยวกับการเยียวยาผู้เสียหายที่ถูกละเมิดสิทธิ

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า ผู้ที่ถูกโต้แย้งสิทธิในทางแพ่งหรือทางอาญาจะมีช่องทางในการฟ้องร้องดำเนินคดีกับผู้ละเมิดสิทธิต่อศาลยุติธรรมได้อยู่แล้ว แต่หากเป็นกรณีที่ประชาชนร้องขอให้มีการวินิจฉัยว่ามีการกระทำที่อาจขัดต่อรัฐธรรมนูญแล้ว ก็สามารถร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยได้

นายภัทรธำ คำพิทักษ์ กรรมการ กล่าวว่า ความใน (๓) จะเกี่ยวข้องกับผู้ตรวจการแผ่นดิน ซึ่งมีหน้าที่ในการเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยว่ามีบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดที่มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความใน (๓) ไม่เกี่ยวข้องกับผู้ตรวจการแผ่นดิน เนื่องจากการดำเนินการตามมาตรา ๒๓๑ ของรัฐธรรมนูญ เป็นกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินมีหน้าที่ในการเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยว่ามีบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดที่มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ซึ่งไม่ใช่เรื่องเกี่ยวกับการกระทำที่อาจขัดต่อรัฐธรรมนูญ อย่างไรก็ตาม หากผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ดำเนินการตามที่ประชาชนร้องขอแล้ว อาจกำหนดให้ประชาชนมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่ามีบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดว่ามีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญเองได้

นายอัศวิน คนชื่อ เลขานุการอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ชี้แจงว่า สำนักงานศาลปกครองสูงสุดมีความเห็นว่า ความใน (๔) ตามวรรคสอง ของร่างมาตรา ๔๗ ยังไม่ครอบคลุมถึงการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ศาลในกระบวนการพิจารณาคดี และการบังคับคดีตามคำพิพากษา ส่วนความในวรรคสอง (๖) ของร่างมาตรา ๔๗ ยังไม่ครอบคลุมถึงการบริหารงานบุคคลของคณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง

ประธานกรรมการกล่าวว่า เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่จะต้องดำเนินการตามกฎหมาย หากมีผู้ใดเห็นว่ากฎหมายที่เจ้าหน้าที่ใช้อำนาจอยู่นั้น ขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือเจ้าหน้าที่กระทำการโดยผลการในลักษณะที่เข้าข่ายการกระทำที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแล้ว ผู้นั้นก็สามารร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยได้ ส่วนความใน (๖) อาจไม่ครอบคลุมถึงการบริหารงานบุคคลของคณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง

นายอัศวิน จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ความใน (๖) อาจถูกนำไปตีความว่า เฉพาะกรณีที่กำหนดไว้ใน (๖) เท่านั้น ที่ไม่สามารถเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญ แต่หากเป็นการดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของคณะกรรมการข้าราชการอื่น ก็สามารถเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยได้ จึงเสนอตัดความใน (๖) ออก

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความใน (๖) ควรจะมีช่องทางให้ผู้พิพากษาศาลยุติธรรมที่ถูกคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมมีคำสั่งลงโทษโดยมิชอบ มีสิทธิในการร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยได้

นายอัศวิน จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ผู้พิพากษาศาลยุติธรรมที่ถูกคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมมีคำสั่งลงโทษโดยมิชอบ สามารถฟ้องร้องคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมต่อศาลอาญาได้

นายภัทรธำ คำพิทักษ์ กรรมการ สอบถามว่า หากคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมออกข้อกำหนดในลักษณะว่า ให้มีการคัดเลือกบุคลากรเฉพาะบุคคลที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยแห่งใดแห่งหนึ่งหรือมหาวิทยาลัยของต่างประเทศเท่านั้น จะสามารถฟ้องร้องคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมต่อศาลได้บ้าง

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. กล่าวว่า ศาลรัฐธรรมนูญเคยมีคำวินิจฉัยว่า การออกระเบียบเกี่ยวกับการห้ามผู้พิพากษาสมัครสอบตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษา ถือเป็นการเลือกปฏิบัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญด้วยเช่นกัน

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมออกข้อกำหนดไม่ถูกต้อง ก็สามารถฟ้องร้องต่อศาลปกครองได้ อย่างไรก็ตาม ความใน (๖) อาจทำให้คณะกรรมการตุลาการ

ศาลยุติธรรมสามารถออกข้อกำหนดในลักษณะที่เป็นการเลือกปฏิบัติ จึงเสนอตัดความใน (๖) ออก ส่วนความใน (๗) สามารถกำหนดไว้ในร่างมาตรา ๔๗/๐ ได้ และสอบถามว่า ความใน (๘) มีความหมายอย่างไร

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า มาตรา ๔๘ ของรัฐธรรมนูญ บัญญัติให้ผู้ที่ทราบว่ามีการใช้สิทธิหรือเสรีภาพ ล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีสิทธิร้องต่ออัยการสูงสุด เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าวไว้แล้ว

นายอัชพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ความใน (๑) ครอบคลุมถึงการกระทำของบุคคลตามมาตรา ๔๘ ของรัฐธรรมนูญด้วยแล้ว

ประธานกรรมการเสนอตัดความใน (๘) ออก

นายภัทรหะ คำพิทักษ์ กรรมการ กล่าวว่า ควรแก้ไขความใน (๕) เพื่อให้ครอบคลุมถึงการละเมิดสิทธิโดยทั่วไป และการกระทำที่สามารถนำมาเป็นบรรทัดฐานได้ว่าเป็นการกระทำที่ขัดรัฐธรรมนูญด้วย

พลเอก อัญญาพร เจริญพานิช กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. กล่าวว่า หากตัดความใน (๖) ออกแล้ว อาจมีการร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยการดำเนินการเกี่ยวกับวินัยทหารซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ

นายอัชพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า หากความใน (๖) กำหนดเรื่องการดำเนินการเกี่ยวกับวินัยทหารไว้แล้ว อาจถูกนำไปตีความได้ว่าการดำเนินการเกี่ยวกับวินัยทหารไม่อยู่ภายใต้บังคับของรัฐธรรมนูญ ส่วนความใน (๕) ซึ่งเป็นเรื่องที่อาจฟ้องร้องเป็นคดีในศาลอื่นได้ จะครอบคลุมถึงการดำเนินการเกี่ยวกับวินัยทหารแล้ว

พลเอก อัญญาพร เจริญพานิช กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. กล่าวว่า การดำเนินการเกี่ยวกับวินัยทหารอาจไม่ใช่เรื่องที่เป็นคดีความเพียงอย่างเดียว แต่อาจเป็นกรณีที่มีการออกคำสั่งโยกย้ายหรือคำสั่งทางยุทธการด้วย

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ รองประธานกรรมการ คนที่สอง สอบถามว่า หากตัดความใน (๖) ออก จะทำให้ผู้พิพากษาที่ถูกระงับการตุลาการศาลยุติธรรมมีคำสั่งลงโทษ สามารถร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาได้ ใช่หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า การตัดความใน (๖) ออก เพื่อให้ผู้พิพากษาที่ถูกระงับการตุลาการศาลยุติธรรมมีคำสั่งลงโทษโดยไม่ถูกต้องหรือมีลักษณะที่เป็นการเลือกปฏิบัติ มีสิทธิในการร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยได้

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. สอบถามว่า ที่ผ่านมามีการฟ้องร้องเกี่ยวกับการดำเนินการเกี่ยวกับวินัยทหารหรือไม่

พลเอก อัญญาพร เจริญพานิช กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. กล่าวว่า ที่ผ่านมายังไม่เคยมีการฟ้องร้องเกี่ยวกับการดำเนินการเกี่ยวกับวินัยทหารต่อศาลทหาร แต่เคยมีกรณี

ศาลทหารเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยบทบัญญัติแห่งกฎหมายมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากเป็นเรื่องที่สามารถฟ้องร้องต่อศาลอื่นได้แล้วก็ไม่ควรกำหนดให้นำเรื่องนั้นมาร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยได้อีก

นอกจากนี้ เสนอเพิ่มความเป็นวรรคสองและวรรคสามของร่างมาตรา ๔๗ ดังนี้

“การยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่ง นอกจากต้องดำเนินการตามมาตรา ๔๕ แล้ว ต้องระบุการกระทำที่อ้างว่าเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของตนโดยตรงว่า เป็นการกระทำใดและละเมิดต่อสิทธิหรือเสรีภาพของตนอย่างไรให้ชัดเจน

ในกรณีที่ศาลเห็นว่าคำร้องตามวรรคหนึ่งไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลจะไม่รับคำร้องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้ และถ้าศาลเห็นว่าเป็นกรณีต้องห้ามตามมาตรา ๔๗/๐ ให้ศาลสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา”

นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ กล่าวว่า หากตัดบทบัญญัติเรื่องการกระทำที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของคณะกรรมการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยข้าราชการฝ่ายตุลาการ รวมถึงการดำเนินการเกี่ยวกับวินัยทหาร ออกจากเรื่องที่ยื่นขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยได้ จะทำให้เมื่อมีกรณีโยกย้ายตุลาการหรือผู้พิพากษา รวมทั้งการโยกย้ายข้าราชการทหาร จะมีตุลาการหรือผู้พิพากษา หรือข้าราชการทหารที่ไม่พอใจการถูกโยกย้ายนำคดีมาฟ้องต่อศาลรัฐธรรมนูญจำนวนมากหรือไม่

นายอัษฎพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า การจะนำคดีมาฟ้องต่อศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นกรณีที่บุคคลถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ แต่การโยกย้ายให้ไปดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ไม่ใช่เรื่องสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ และเป็นเพียงการบริหารราชการของหน่วยงานเท่านั้น

นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ กล่าวว่า การจะนำคดีเข้าสู่การพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ต้องสามารถอ้างอิงบทบัญญัติหรือหลักการที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญได้ เช่น มีการกระทำที่ขัดต่อหลักความเสมอภาค หรือการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม เป็นต้น

นายอัษฎพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า การกระทำที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของภาครัฐเป็นการกระทำเพื่อประโยชน์ของรัฐ ข้าราชการฝ่ายใดจะนำเรื่องการแต่งตั้งโยกย้ายตำแหน่งมาฟ้องต่อศาลรัฐธรรมนูญไม่ได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ วรรคห้า กำหนดว่า บุคคลผู้เป็นทหาร ตำรวจ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ และพนักงานหรือลูกจ้างขององค์กรของรัฐย่อมมีสิทธิและเสรีภาพเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป เว้นแต่ที่จำกัดไว้ในกฎหมายเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการเมือง สมรรถภาพ วินัย หรือจริยธรรม ดังนั้น บุคคลข้างต้นหากถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ ย่อมสามารถเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญได้

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ร่างมาตรา ๔๗/๐ (๕) เป็นการนำหลักการมาจากกฎหมายของประเทศเยอรมนี คือ หากมีการใช้สิทธิทางศาลไปแล้ว และยังไม่เห็นด้วยกับคำพิพากษาของศาลนั้น อาจเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในระบบกฎหมายของไทยคดีเรื่องใดที่ศาลฎีกามีคำพิพากษาแล้ว ไม่สามารถนำคดีนั้นไปฟ้องยังศาลอื่นได้ ดังนั้น ควรแก้ไขร่างมาตรา ๔๗/๐ (๕) เป็นดังนี้ “เรื่องที่อาจฟ้องร้องเป็นคดีในศาลอื่นได้ หรือเป็นคดีที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว”

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า กรณีนำคดีเรื่องใดไปฟ้องยังศาลอื่น และศาลนั้นเห็นเองว่าเรื่องที่น่ามาฟ้องต่อศาลมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยว่ามีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือไม่ ศาลนั้นมีอำนาจส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยได้อยู่แล้ว

ประธานกรรมการกล่าวว่า เหตุจำเป็นที่ต้องบัญญัติความใน (๕) ว่า “เรื่องที่อาจฟ้องร้องเป็นคดีในศาลอื่นได้ หรือเป็นคดีที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว” เพื่อป้องกันมิให้บุคคลใดนำคดีที่ศาลฎีกาได้พิพากษาไปแล้วมาฟ้องคดีต่อศาลรัฐธรรมนูญ

นางจรี วิจิตรวาทการ กรรมการ กล่าวว่า ศาลรัฐธรรมนูญควรมีอำนาจวินิจฉัยคดีเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของการกระทำที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์ของสาธารณะ หรือปัญหาเชิงโครงสร้างในองค์กรของรัฐ ส่วนประเด็นปัญหาที่มีผลกระทบต่อประโยชน์ของเอกชนควรให้เป็นอำนาจของศาลยุติธรรม

ประธานกรรมการกล่าวว่า ร่างมาตรา ๔๗/๐ เป็นการจำกัดเรื่องที่คุณจะส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยได้ ซึ่งเป็นการบัญญัติกฎหมายในเชิงปฏิเสธ เพื่อไม่ให้คดีเข้าสู่อำนาจพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญมากเกินไป และเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรา ๔๗/๐ ที่เพิ่มขึ้นใหม่ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔๗/๐ การใช้สิทธิยื่นคำร้องตามมาตรา ๔๗ ต้องมีใช้กรณีอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) รัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้ว
(๒) กฎหมายบัญญัติขั้นตอนและวิธีการไว้เป็นการเฉพาะ และยังมีได้ดำเนินการตามขั้นตอนหรือวิธีการนั้นครบถ้วน

(๓) เรื่องที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ

(๔) การกระทำที่เป็นการใช้อำนาจพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น

(๕) เรื่องที่อาจฟ้องร้องเป็นคดีในศาลอื่นได้ หรือเป็นคดีที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว

(๖) การกระทำของคณะกรรมการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๒”

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า ความในร่างมาตรา ๔๗/๐ (๓) ที่เพิ่มขึ้นใหม่ หากบัญญัติเพียงว่า “เรื่องที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ” อาจทำให้การพิจารณาหรือวินิจฉัย หรือการดำเนินการอื่นใดขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญจะไม่อยู่ในอำนาจพิจารณาวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญทั้งหมด ซึ่งเป็นหลักการที่ไม่ถูกต้อง

ประธานกรรมการสอบถามว่า ควรตัดร่างมาตรา ๔๗/๐ (๓) ออกหรือไม่

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขาธิการกรรมการ คนที่สอง ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ไม่ควรตัดร่างมาตรา ๔๗/๐ (๓) ออก เนื่องจากได้มีการเพิ่มอำนาจให้คณะกรรมการการเลือกตั้งว่า ก่อนการเลือกตั้งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของบุคคลได้เป็นการชั่วคราว ซึ่งเป็นกรณีที่บุคคลถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้โดยตรงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ จึงอาจมีบุคคลนำคดีมาฟ้องต่อศาลรัฐธรรมนูญในกรณีดังกล่าวได้

นายอัชพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า หากตัดความในร่างมาตรา ๔๗/๐ (๓) ออก ศาลรัฐธรรมนูญอาจวินิจฉัยว่าเรื่องที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญถือเป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิ

ขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามความใน (๑) หรือเป็นกรณีที่กฎหมายบัญญัติขั้นตอนและวิธีการไว้เป็นการเฉพาะ และยังมีได้ดำเนินการตามขั้นตอนหรือวิธีการนั้นครบถ้วนตาม (๒) ได้

ประธานกรรมการเสนอตัดความในร่างมาตรา ๔๗/๐ (๓) ความว่า “เรื่องที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ” ออกทั้งหมด

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ สอบถามว่า จะมีวิธีการบัญญัติรายละเอียดของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญเพื่อรองรับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๑๓ อย่างไร เพื่อให้ประชาชนที่ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญได้ โดยไม่เป็นการปิดช่องทาง การฟ้องคดีของประชาชนมากเกินไป ขณะเดียวกันก็ต้องไม่ทำให้คดีเข้าสู่การพิจารณาวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญมากเกินไปเช่นเดียวกัน

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ การที่ประชาชนที่ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ จะยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยต้องเป็นกรณีที่ไมอาจใช้สิทธิด้วยวิธีการอื่นใดได้แล้ว แต่กรณีตามร่างมาตรา ๔๗/๐ บัญญัติจำกัดเฉพาะบางเรื่องที่ไม่ให้บุคคลเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญเท่านั้น ทั้งนี้ เสนอเพิ่มความเป็นร่างมาตรา ๔๗/๐/๑ ดังนี้

“มาตรา ๔๗/๐/๑ ภายใต้อำนาจมาตรา ๔๗/๐ ผู้ใดถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ ถ้าการละเมิดนั้นเป็นผลจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ให้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน และให้ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณายื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญพร้อมด้วยความเห็นภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับคำร้องจากผู้ร้อง

ในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่ง หรือไม่ยื่นคำร้องภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ผู้ถูกละเมิดมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลได้

ถ้าการละเมิดสิทธิและเสรีภาพเป็นการกระทำของบุคคลใด ผู้ถูกละเมิดจะยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเพื่อให้ผู้ตรวจการแผ่นดินยื่นคำร้องต่อศาล หรือจะยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลก็ได้”

นายเกียรติชัย ญ นคร กรรมการ สอบถามว่า ในการบัญญัติกฎหมายแต่ละฉบับ ส่วนใหญ่จะขึ้นต้นด้วยถ้อยคำโดยมีสาระสำคัญว่าบทกฎหมายนี้มีข้อจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพบางประการ หากภายหลังมีการใช้บังคับกฎหมายดังกล่าวจะมีบุคคลยื่นคำร้องว่าบทบัญญัติของกฎหมายนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ ทั้งนี้ ความในร่างมาตรา ๔๗/๐/๑ วรรคหนึ่ง ที่เพิ่มขึ้นใหม่ บุคคลใดจะเป็นผู้พิจารณาว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ

ประธานกรรมการกล่าวว่า บุคคลที่ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้อาจเห็นเองว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ดังนั้น ควรแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๔๗/๐/๑ วรรคหนึ่ง ที่เสนอเพิ่มขึ้นใหม่ เป็นดังนี้ “ภายใต้อำนาจมาตรา ๔๗/๐ ผู้ใดถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ ถ้าการละเมิดนั้นผู้ร้องเห็นว่าเป็นผลจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ให้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน และให้ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณายื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญพร้อมด้วยความเห็นภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับคำร้องจากผู้ร้อง”

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า ความในร่างมาตรา ๔๗/๐/๑ วรรคหนึ่ง ที่กำหนดระยะเวลาให้ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณายื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญพร้อมด้วยความเห็นภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่รับคำร้องจากผู้ร้อง เป็นระยะเวลาที่สั้นเกินไปหรือไม่ เนื่องจากผู้ตรวจการแผ่นดินต้องดำเนินการตรวจสอบรายละเอียดของคำร้องที่ยื่นเข้ามาก่อนส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญต่อไปด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในร่างมาตรา ๔๗/๐/๑ วรรคหนึ่ง เป็นกรณีที่บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ให้ผู้ถูกละเมิดยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินก่อน และให้ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณายื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญต่อไป แต่หากผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องภายในกำหนดเวลา ให้ผู้ถูกละเมิดมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ แต่หากเป็นกรณีที่มีการกระทำขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ให้ผู้ถูกละเมิดยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเพื่อให้ผู้ตรวจการแผ่นดินยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ หรือจะยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญก็ได้ตามความในร่างมาตรา ๔๗/๐/๑ วรรคสาม

นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ กล่าวว่า ความในร่างมาตรา ๔๗/๐/๑ วรรคสาม จะเข้าซ้อนกับกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินอาจเสนอเรื่องต่อศาลปกครองว่ามีกรณี กฎ คำสั่ง หรือการกระทำอื่นใดของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายตามมาตรา ๒๓๑ (๒) แห่งรัฐธรรมนูญ หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า การจะยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเพื่อให้ผู้ตรวจการแผ่นดินยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ถูกละเมิดจะยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญตามความในร่างมาตรา ๔๗/๐/๑ วรรคสาม ต้องไม่ใช่กรณีที่ กฎ คำสั่ง หรือการกระทำอื่นใดของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายตามมาตรา ๒๓๑ (๒) แห่งรัฐธรรมนูญ

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ บัญญัติให้บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ซึ่งแตกต่างจากรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ที่เป็นเรื่องบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญเท่านั้น อันเป็นการบัญญัติเปิดช่องให้ประชาชนสามารถฟ้องคดีต่อศาลรัฐธรรมนูญได้กว้างยิ่งขึ้น

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ สอบถามว่า ร่างมาตรา ๔๗ /๐/๑ วรรคสาม ความว่า “ถ้าการละเมิดสิทธิและเสรีภาพเป็นการกระทำของบุคคลใด ผู้ถูกละเมิดจะยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเพื่อให้ผู้ตรวจการแผ่นดินยื่นคำร้องต่อศาล หรือจะยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลก็ได้” อาจหมายถึงผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นผู้กระทำการละเมิดสิทธิและเสรีภาพได้หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า ผู้ตรวจการแผ่นดินอาจเป็นผู้กระทำการละเมิดสิทธิและเสรีภาพของผู้ถูกละเมิดตามความในร่างมาตรา ๔๗/๐/๑ วรรคสาม ได้ ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญจะเป็นผู้พิจารณาวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นเป็นการขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ต่อไป

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ กรรมการ กล่าวว่า ควรกำหนดให้ผู้ตรวจการแผ่นดินต้องรายงานผลการพิจารณาคำร้องที่บุคคลผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญได้ยื่นเรื่องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินตามความในร่างมาตรา ๔๗/๐/๑ วรรคหนึ่ง ด้วย

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๔๗/๐/๑ วรรคหนึ่ง ที่เพิ่มขึ้นใหม่ เป็นดังนี้ “ภายใต้บังคับมาตรา ๔๗/๐ ผู้ใดถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ ถ้าการละเมิดนั้นผู้ร้องเห็นว่าเป็นผลจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ให้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน และให้ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณายื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญพร้อมด้วยความเห็นภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่รับคำร้องจากผู้ร้อง โดยให้แจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ร้องทราบภายในสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาดังกล่าว”

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า กรณีบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ อาจไม่ใช่เรื่องฉุกเฉินที่ผู้ตรวจการแผ่นดินต้องเร่งส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ประกอบกับผู้ตรวจการแผ่นดินต้องใช้ระยะเวลาในการรวบรวมและตรวจสอบข้อเท็จจริงตามคำร้องด้วย จึงควรขยายระยะเวลาให้ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณายื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเป็นภายในระยะเวลาเก้าสิบวันนับแต่วันที่รับคำร้องจากผู้ร้อง

ประธานกรรมการกล่าวว่า ระยะเวลาเก้าสิบวันในการพิจารณาคำร้องของผู้ตรวจการแผ่นดินเป็น เวลาที่นานเกินไป ดังนั้น ควรแก้ไขร่างมาตรา ๔๗/๐/๑ วรรคหนึ่ง เป็นดังนี้ “ภายใต้บังคับมาตรา ๔๗/๐ ผู้ใดถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ ถ้าการละเมิดนั้นผู้ร้องเห็นว่าเป็นผลจากบทบัญญัติ แห่งกฎหมายที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ให้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน และให้ผู้ตรวจการแผ่นดิน พิจารณายื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญพร้อมด้วยความเห็นภายในหกสิบวันนับแต่วันที่รับคำร้องจากผู้ร้อง โดยให้แจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ร้องทราบภายในสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาดังกล่าว”

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ กล่าวว่า ร่างมาตรา ๔๗/๐/๑ วรรคสาม ความว่า “ถ้าการละเมิด สิทธิและเสรีภาพเป็นการกระทำของบุคคลใด ผู้ถูกละเมิดจะยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเพื่อให้ ผู้ตรวจการแผ่นดินยื่นคำร้องต่อศาล หรือจะยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลก็ได้” อาจมีบุคคลโต้แย้งว่าความ ดังกล่าวไม่ได้อยู่ในอำนาจพิจารณาของผู้ตรวจการแผ่นดินตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๑ ได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในร่างมาตรา ๔๗/๐/๑ วรรคสาม เป็นการเพิ่มอำนาจให้ ผู้ตรวจการแผ่นดินสามารถพิจารณาและส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยในกรณีมีการกระทำใด ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญได้ ซึ่งไม่ขัดกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๑ แต่อย่างใด

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษา หลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. กล่าวว่า การกำหนดเงื่อนไขการใช้สิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญที่มีลักษณะเป็นการกำหนดคุณสมบัติเฉพาะ สำหรับบุคคลบางกลุ่มนั้น อาจเป็นการกำหนดเงื่อนไขที่ไม่เป็นธรรมกับบุคคลอื่นได้ ไม่เว้นแม้กระทั่ง การกำหนดกฎกติกาการแข่งขันกีฬาบางประเภทก็มีลักษณะเป็นการละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น เช่น การกำหนดความสูงของตาข่ายกีฬาบอลเลย์บอล หรือการกำหนดความสูงของห่วงบาสเก็ตบอล ที่กำหนดความสูงโดยใช้มาตรฐานของคนยุโรปซึ่งทำให้คนเอเชียเสียเปรียบ เป็นต้น เหตุใดจึงไม่มีการ ประท้วงว่าเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพ

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขานุการกรรมการ สอบถามว่า การเป็นสมาชิกของสपोर्टคลับ บางแห่งจะรับสมัครสมาชิกเฉพาะสุภาพบุรุษเท่านั้น กรณีนี้สามารถร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญว่าเป็นการ ละเมิดสิทธิและเสรีภาพโดยเป็นการกระทำของบุคคลใดตามวรรคสามได้หรือไม่

นางจุรี วิจิตรวาทการ กรรมการ กล่าวว่า กรณีสपोर्टคลับกำหนดเงื่อนไขการรับสมัครว่าจะรับ สมัครเฉพาะสุภาพบุรุษเท่านั้น ถือว่าเป็นการกำหนดเงื่อนไขที่เป็นการละเมิดสิทธิและเสรีภาพของ สุภาพสตรี สามารถยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยว่าเป็นการกระทำที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญได้

นายอัชพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบ รัฐธรรมนูญ กล่าวว่า การที่เอกชนกำหนดเงื่อนไขในการดำเนินธุรกิจหรือดำเนินกิจการบางอย่าง แม้จะมี ลักษณะเป็นการละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลก็ตาม แต่ก็เป็นการกำหนดบนหลักความพึงพอใจ ของเอกชน ดังนั้น การกำหนดหลักการในวรรคสาม ของร่างมาตรา ๔๗/๐/๑ ให้หมายความรวมถึง การกระทำของเอกชนด้วย อาจมีการยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญจำนวนมากได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า ควรให้ศาลรัฐธรรมนูญเป็นผู้วินิจฉัยว่ากรณีใดที่จะถือว่าเป็นการละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล เช่น หากศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าการรวมตัวกันเพื่อจัดตั้งสมาคม เช่น สมาคมบัณฑิตสตรีทางกฎหมาย ผู้ชายสมัครเป็นสมาชิกไม่ได้ หรือสมาคมคนพิการ ผู้ที่มีร่างกายสมบูรณ์ไม่สามารถสมัครเป็นสมาชิกได้ แม้จะกำหนดเงื่อนไขที่มีลักษณะเป็นการละเมิดสิทธิและเสรีภาพก็ไม่ถือเป็นการละเมิดสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ เป็นต้น

นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ สอบถามว่า ความว่า “ถ้าการละเมิดสิทธิและเสรีภาพเป็นการกระทำของบุคคลใด” ในวรรคสาม ของร่างมาตรา ๔๗/๐/๑ จะเป็นการเปิดช่องให้บุคคลทั่วไปยื่นเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญมากเกินไปหรือไม่ ดังนั้น ไม่ควรบัญญัติเปิดช่องไว้ในกฎหมายให้ศาลรัฐธรรมนูญเป็นผู้กำหนดว่าเรื่องใดบ้างที่จะถือว่าเป็นการละเมิดสิทธิและเสรีภาพ แต่ควรให้เป็นหน้าที่และอำนาจของฝ่ายนิติบัญญัติในการออกกฎหมายจะเหมาะสมกว่า

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ รองประธานกรรมการ คนที่สอง สอบถามว่า ขนบธรรมเนียม ประเพณี หรือวัฒนธรรมในภาคเหนือที่กำหนดห้ามมิให้ผู้หญิงเข้าไปในโบสถ์ หรือในสถานที่บางแห่ง กรณีเช่นว่านี้ ผู้หญิงสามารถยื่นเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยว่าข้อกำหนดห้ามดังกล่าวเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้หญิงตามที่รัฐธรรมนูญรับรอง ได้หรือไม่

ประธานกรรมการเสนอเพิ่มความเป็นวรรคสี่ ของร่างมาตรา ๔๗ /๐/๑ ดังนี้ “ให้นำความในมาตรา ๔๗ วรรคสองและวรรคสามมาใช้บังคับกับการยื่นและการพิจารณาคำร้องตามมาตรานี้ด้วยโดยอนุโลม” และแก้ไขความในวรรคสามของร่างมาตรา ๔๗ /๐/๑ เป็นดังนี้ “ถ้าการละเมิดสิทธิและเสรีภาพเกิดจากการกระทำ ผู้ถูกละเมิดจะยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเพื่อให้ผู้ตรวจการแผ่นดินยื่นคำร้องต่อศาล หรือจะยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลก็ได้”

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า บทบัญญัติในวรรคสาม ของร่างมาตรา ๔๗/๐/๑ อาจเกิดปัญหาในทางปฏิบัติได้เนื่องจากรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๑ (๒) บัญญัติว่า “(๒) กฎ คำสั่ง หรือการกระทำอื่นใดของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย ให้เสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลปกครองและให้ศาลปกครองพิจารณาวินิจฉัยโดยไม่ชักช้า ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง” ดังนั้น หลักการที่บัญญัติในวรรคสาม ของร่างมาตรา ๔๗/๐/๑ เป็นบทบัญญัติที่รองรับการใช้สิทธิของปัจเจกบุคคลในการมีสิทธิยื่นเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยว่ามี การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพได้ทุกกรณี จึงควรตัดความในวรรคสาม ของร่างมาตรา ๔๗/๐/๑ ออกทั้งวรรค

ประธานกรรมการกล่าวว่า ไม่สามารถตัดความในวรรคสามของร่างมาตรา ๔๗/๐/๑ ได้ เนื่องจากการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่เกิดจากการกระทำ ไม่ได้กำหนดให้ผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพจากการกระทำนั้น ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินก่อน แต่ให้สิทธิผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพใช้ดุลพินิจว่าจะยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญ หรือยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินก่อนก็ได้

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ผู้เสียหายจากการถูกทำร้ายร่างกายแทนที่จะดำเนินคดีในศาลอาญา แต่กลับไปยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าการที่ตนเองถูกทำร้ายร่างกายเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ โดยอาศัยช่องทางตามวรรคสาม ของร่างมาตรา ๔๗/๐/๑

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า ศาลรัฐธรรมนูญของประเทศเยอรมนี มีอำนาจวินิจฉัยการกระทำที่เป็นการขัดต่อสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญได้ โดยผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพสามารถยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญของประเทศเยอรมนีเพื่อวินิจฉัยได้ ศาลรัฐธรรมนูญของประเทศเยอรมนีจึงมิได้พิจารณาเฉพาะการกระทำละเมิดสิทธิและเสรีภาพที่เกิดจากบทบัญญัติของกฎหมายเท่านั้น ยกเว้นกฎหมายกำหนดช่องทางอื่นไว้ ผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพจะต้องดำเนินการตามช่องทางที่กฎหมายกำหนดไว้ก่อน หากไม่สามารถดำเนินการได้จึงใช้สิทธิร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญของประเทศเยอรมนีเพื่อวินิจฉัยการกระทำนั้นได้

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขาธิการกรรมการ คนที่สอง ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ศาลรัฐธรรมนูญของประเทศเยอรมนีจะเน้นตรวจสอบบทบัญญัติของกฎหมายที่กระทำต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคลเป็นหลัก ไม่ใช่เน้นตรวจสอบการกระทำ

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความในวรรคสามของร่างมาตรา ๔๗/๐/๑ เป็นดังนี้ “ถ้าผู้ถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพประสงค์จะยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อขอให้มีความวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ จะยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเพื่อให้ผู้ตรวจการแผ่นดินยื่นคำร้องต่อศาล หรือจะยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลก็ได้”

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ สอบถามว่า บทบัญญัติในวรรคสาม ของร่างมาตรา ๔๗/๐/๑ หมายความว่ารวมถึงการกระทำของเอกชนด้วยหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า บทบัญญัติในวรรคสาม ของร่างมาตรา ๔๗/๐/๑ เป็นการเขียนบทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. กล่าวว่า การใช้สิทธิของประชาชนในการยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีความวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นเป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญตามที่บัญญัติในวรรคสามของร่างมาตรา ๔๗/๐/๑ ผู้ถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพอาจใช้ดุลพินิจว่าจะยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญแทนการยื่นคำร้องผ่านผู้ตรวจการแผ่นดินก็ได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในทางปฏิบัติการยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อขอให้มีความวินิจฉัยว่าการกระทำขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญตามที่บัญญัติในวรรคสาม ของร่างมาตรา ๔๗/๐/๑ นั้น ผู้ถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพที่มีความรู้ด้านกฎหมาย หรือมีประสบการณ์ในการดำเนินคดีอาจยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญก็ได้ ส่วนผู้ถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพที่ไม่มีความรู้กฎหมาย หรือประสบการณ์ในการดำเนินคดีอาจยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินก็ได้

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. กล่าวว่า ในทางปฏิบัติสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญจะมีส่วนราชการภายในสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญที่มีหน้าที่ให้ความช่วยเหลือประชาชนในการเขียนคำร้องต่างๆ เพื่อยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญ

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ กรรมการ กล่าวว่า ในอดีตมีธนาคารพาณิชย์แห่งหนึ่งประกาศรับสมัครบุคคลเพื่อคัดเลือกเป็นพนักงานธนาคารว่า หากจบการศึกษาจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจะได้รับเงินเพิ่มพิเศษ ทำให้เกิดการต่อต้านจากนักศึกษาและอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏทั่วประเทศโดยการถอนเงินฝากจนในที่สุดธนาคารพาณิชย์แห่งนั้นต้องยกเลิกประกาศรับสมัครดังกล่าว

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ” ดังนั้น ความว่า “ถ้าผู้ถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพ” ในวรรคสาม ของร่างมาตรา ๔๗/๐/๑ ควรแก้ไขเพิ่มเติมเป็นว่า “ถ้าผู้ถูกละเมิดสิทธิ~~หรือเสรีภาพ~~”

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความในวรรคสามของร่างมาตรา ๔๗/๐/๑ ที่เพิ่มขึ้นใหม่ เป็นดังนี้ “ถ้าผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพประสงค์จะยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อขอให้มีความวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ จะยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเพื่อให้ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณายื่นคำร้องต่อศาลตามวรรคหนึ่ง หรือจะยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลก็ได้”

นายศุภชัย ยาวะประภาษ กรรมการ สอบถามว่า มาตรการบังคับเพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติในวรรคสาม ของร่างมาตรา ๔๗/๐/๑ กรณีที่มีการยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อขอให้มีความวินิจฉัยว่าการกระทำขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หากศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามีการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ จะมีมาตรการบังคับอย่างไร

ประธานกรรมการกล่าวว่า กรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามีการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพต้องยื่นฟ้องคดีต่อศาลแพ่งเพื่อเรียกร้องค่าเสียหายจากการกระทำละเมิด

นายศุภชัย ยาวะประภาษ กรรมการ สอบถามว่า ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญเคยมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำหนึ่งเป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หากเกิดข้อเท็จจริงอย่างเดียวกันขึ้นอีกแล้วมีผู้ยื่นคำร้องในลักษณะเดียวกันต่อศาลรัฐธรรมนูญ ในทางปฏิบัติศาลรัฐธรรมนูญมีแนวทางการพิจารณาคดีที่มีการยื่นคำร้องหลังจากที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยเป็นบรรทัดฐานแล้วอย่างไร ศาลรัฐธรรมนูญจะรับคำร้องไว้พิจารณาหรือไม่ และคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในคดีแรกจะมีผลผูกพันกับคดีที่มีการยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญในภายหลังด้วยหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า ถ้าเป็นมูลเหตุหรือข้อเท็จจริงเดียวกับที่ศาลรัฐธรรมนูญได้เคยมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นเป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ศาลรัฐธรรมนูญจะไม่รับคำร้องนั้นไว้พิจารณา

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ กรรมการ กล่าวว่า เรื่องขนบธรรมเนียมประเพณี ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีขบวนการที่มุ่งจะทำลายขนบธรรมเนียมประเพณีบางอย่าง โดยอ้างสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ บทบัญญัติในร่างมาตรานี้ครอบคลุมกรณีนี้ด้วยหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า กรณีที่เป็นเรื่องทางศาสนานั้น ไม่สามารถบัญญัติกฎหมายเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยการกระทำนั้นเป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญได้ เช่น ถ้ามีผู้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญว่าการบังคับให้สตรีที่นับถือศาสนาอิสลามต้องสวมผ้าคลุมศีรษะหรือฮิญาบเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพ เป็นต้น กรณีเช่นนี้ขึ้นอยู่กับศาลรัฐธรรมนูญว่าจะวินิจฉัยคำร้องในลักษณะนี้อย่างไร

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. กล่าวว่า ขนบธรรมเนียมประเพณีประจำท้องถิ่นแต่ละท้องถิ่นนั้น เป็นเรื่องของความเชื่อส่วนบุคคล หากเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่กำหนดมาตรการหรือดำเนินการควบคุมใดๆ เท่ากับเป็นการสมยอมตามขนบธรรมเนียมประเพณีนั้น

ประธานกรรมการกล่าวว่า โดยหลักการทั้งสองฝ่ายจะต้องเคารพความเชื่อของกันและกัน เช่น การอุปสมบทภิกษุณีตามหลักพระวินัยในพระพุทธศาสนาจะต้องมีภิกษุณีรวมเป็นพระอุปัชฌาย์ด้วย แต่การที่พระสงฆ์ไม่อุปสมบทภิกษุณีให้แก่ผู้หญิงคนใดคนหนึ่งเพราะเหตุไม่มีภิกษุณีร่วมเป็นพระอุปัชฌาย์ด้วย ไม่อาจอ้างได้ว่าเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพในการนับถือศาสนา เนื่องจากการบังคับให้พระสงฆ์ ต้องทำในสิ่งที่ไม่เป็นไปตามหลักพระวินัย ถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าการกระทำของพระสงฆ์เป็นการ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ อาจเกิดปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมและสังคม ส่วนรวม เป็นต้น

นางจรี วิจิตรวาทการ กรรมการ สอบถามว่า กรณีมหาเถรสมาคมมีคำสั่งห้ามมิให้ภิกษุณีที่ อุปสมบทในต่างประเทศเดินทางเข้าประเทศไทย จะถือว่าเป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า กรณีดังกล่าวถือว่าเป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ กล่าวว่า บทบัญญัติในเรื่องการใช้สิทธิทางศาลรัฐธรรมนูญของผู้ถูก ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพในการยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยว่ามีการกระทำที่ขัดหรือแย้ง ต่อรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการควรกร่างบทบัญญัติโดยยึดรัฐธรรมนูญเป็นหลัก ส่วนการกำหนดเงื่อนไข บางประการเพื่อมิให้มีการเสนอคดีสู่ศาลรัฐธรรมนูญมากเกินไปนั้น ควรมีบทบังคับให้ฝ่ายนิติบัญญัติ และฝ่ายบริหารจะต้องกำหนดกลไกรองรับวิธีปฏิบัติไว้ในกฎหมายให้ชัดเจนว่าการปฏิบัติหน้าที่ของ เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องไม่เป็นการกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของประชาชน เพื่อป้องกันมิให้ มีการยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญมากเกินไป

ประธานกรรมการกล่าวว่า คณะกรรมการได้สร้างกลไกการพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญไว้ใน ร่างมาตรา ๔๗ โดยกำหนดให้มืองค์คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญในการพิจารณาว่าจะรับหรือไม่รับคำร้อง ไว้พิจารณาได้ทันที

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติ ดังนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๔๗ เป็นดังนี้

“มาตรา ๔๗ บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรือ อาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น ย่อมมีสิทธิ ยื่นคำร้องขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยตามมาตรา ๕ (๑๑) ได้ โดยต้องยื่นต่อศาลภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพดังกล่าว เว้นแต่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ก็ให้ยื่นคำร้องได้ตราบที่ การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่

ตราที่กระทำที่บุคคลซึ่งใช้สิทธิตามวรรคหนึ่ง ต้องมิใช่เรื่องหนึ่งเรื่องใด ดังต่อไปนี้

(๑) รัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นตราเฉพาะแล้ว

(๒) รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายอื่นได้บัญญัติขั้นตอนและวิธีการไว้เป็นตราเฉพาะ และยังมีได้ ดำเนินตราตามขั้นตอนหรือวิธีการนั้นตราด้วยแล้ว

(๓) เรื่องที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ

(๔) ตราที่กระทำที่เป็นตราใช้อำนาจสหประชาชาติหรือสหประชาชาติของตราตามรัฐธรรมนูญ หมวด ๑๖ และหมวด ๑๖

(๕) ตราที่กระทำที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นคดีที่อยู่ในอำนาจของตราตามรัฐธรรมนูญ หมวด ๑๖

(ข) ทวีตกระทู้ที่เชื่อมโยงกับทวีตหรือข้อความที่แสดงถึงทัศนคติหรือความคิดเห็นที่รุนแรงต่อผู้พิพากษาหรือตุลาการ รวมถึงทวีตที่แสดงถึงทัศนคติที่เชื่อมโยงกับวิชาชีพ

(ค) ทวีตกระทู้ของคณะตุลาการตุลาการรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕๒

(ง) ทวีตกระทู้ของบุคคลตุลาการรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๕

การยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่ง นอกจากต้องดำเนินการตามมาตรา ๔๕ แล้ว ต้องระบุการกระทำที่อ้างว่าเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของตนโดยตรงว่า เป็นการกระทำใดและละเมิดต่อสิทธิหรือเสรีภาพของตนอย่างไรให้ชัดเจน

ในกรณีที่ศาลเห็นว่าคำร้องตามวรรคหนึ่งไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลจะไม่รับคำร้องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้ และถ้าศาลเห็นว่า เป็นกรณีต้องห้ามตามมาตรา ๔๗/๐ ให้ศาลสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา”

๒. เพิ่มความเป็นร่างมาตรา ๔๗/๐ ดังนี้

“มาตรา ๔๗/๐ การใช้สิทธิยื่นคำร้องตามมาตรา ๔๗ ต้องมีใช้กรณีอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) รัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้ว
(๒) กฎหมายบัญญัติขั้นตอนและวิธีการไว้เป็นการเฉพาะ และยังมีได้ดำเนินการตามขั้นตอนหรือวิธีการนั้นครบถ้วน

(๓) การกระทำที่เป็นการใช้อำนาจพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น

(๔) เรื่องที่อาจฟ้องร้องเป็นคดีในศาลอื่นได้ หรือเป็นคดีที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว

(๕) การกระทำของคณะกรรมการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๙๒”

๓. รอกการพิจารณาร่างมาตรา ๔๗/๐/๑

มาตรา ๔๗/๑

“มาตรา ๔๗/๑ ในกรณีที่ศาลเห็นว่าคำร้องตามมาตรา ๗ (๑) (๓) และ (๑๑) ไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลจะไม่รับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า เหตุใดจึงกำหนดเฉพาะร่างมาตรา ๗ (๑) (๓) และ (๑๑) ที่ศาลจะไม่รับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณาได้

นางสาวกมลกานต์ ศรสวรรณ อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญฉบับที่สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเสนอต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ร่างมาตรา ๗ (๑๑) เดิมเป็นเรื่องคำร้องที่ไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ร่างมาตรา ๗ (๑) เป็นเรื่องคำร้องเกี่ยวกับคดีความขอด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายหรือร่างกฎหมาย และร่างมาตรา ๗ (๓) เป็นคำร้องเกี่ยวกับเรื่องที่ประชาชนหรือชุมชนฟ้องว่าหน่วยงานของรัฐดำเนินการไม่ถูกต้องครบถ้วนตามหมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ ตามรัฐธรรมนูญ

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๔๗/๑ เป็นดังนี้ “ในกรณีที่ศาลเห็นว่าคำร้องตามมาตรา ๗๕ (๑) (๓) และ (๑๑) ไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลจะไม่รับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้” และสอบถามว่า เดิมสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเสนอเพียงว่ากรณีที่ศาลเห็นว่าคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยคดีตามร่างมาตรา ๕ (๑๑) ไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญจะไม่รับคำร้องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้ แต่คณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบ

รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ได้เพิ่ม (๑) และ (๓) เข้ามาด้วยใช่หรือไม่

นางสาวกมลกานต์ ศรสุวรรณ อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งแจ้งว่า ร่างมาตรา ๕ (๓) คณะกรรมการได้มีมติตัดออกแล้ว

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งแจ้งว่า คำร้องเกี่ยวกับคดีความขอด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายหรือร่างกฎหมาย ตามร่างมาตรา ๕ (๑) มีช่องทางการเสนอเรื่องหลายช่องทาง เช่น กรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้าชื่อกันเสนอเรื่อง กรณีที่คู่ความยื่นให้ศาลนั้นส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ซึ่งกรณีนี้ศาลรัฐธรรมนูญเคยวินิจฉัยว่าคดีไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย จึงไม่รับเรื่องไว้พิจารณา

นายปรกรณ์ นิลประพันธ์ เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า หากให้อำนาจศาลรัฐธรรมนูญสามารถวินิจฉัยคดีได้เองว่าเรื่องใดมีสาระสำคัญอันควรได้รับการวินิจฉัยหรือไม่ อาจเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของประชาชนในการฟ้องคดีต่อศาลรัฐธรรมนูญมากเกินไปหรือไม่ ทั้งนี้ หากคดีเรื่องใดที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าเป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อศาลรัฐธรรมนูญแล้ว ย่อมมีผลผูกพันองค์กรของรัฐทุกองค์กรด้วย ซึ่งทำให้ประชาชนไม่สามารถนำเรื่องดังกล่าวไปฟ้องร้องให้องค์กรใดวินิจฉัยได้อีก

ประธานกรรมการกล่าวว่า ควรตัดร่างมาตรา ๔๗/๑ ออกทั้งหมด

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดร่างมาตรา ๔๗/๑ ออกทั้งมาตรา

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

ที่ประชุมมีมติให้นัดประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญครั้งต่อไปในวันพฤหัสบดี ที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๐ เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

เมื่อประชุมเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมและกล่าวปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๖.๓๐ นาฬิกา

นายสกันธ์ พรหมบุญตา

นิติกรชำนาญการ

นายณฤพนธ์ ฐลีจันทร์

นิติกรปฏิบัติการ

นายรัฐภูมิ คำศรี

นิติกรชำนาญการพิเศษ

ผู้จัดบันทึกการประชุม

นางสาวจินดารักษ์ แสงกาญจนวนิช

ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง

สำนักกรรมการธิการ ๒

ผู้ตรวจทาน

เอกพล ยุทธนากรชัย/พิมพ์